

ЭНЦИКЛОПЕДИЯ

Нам улуунун хаһыата 1935 сыл алтынньы 6 күнүгэр тарттааччыта

2001 с.
От Ыйын
3
күнэ
оптуорунньук
№ 74 (89117)

УЛУУС ДЬАҔАЛТАТЫН КОЛЛЕГИЯТЫГАР

Калинги кэмнэргэ сүөһү уонна сылгы уоруллуутун, сүтүүтүн ахсаана аччаан иһэр. Ол курдук 1998 с.— 290, 1999 с.— 22, 2000 с.— 6 сүөһү уоруллубут. Ойуур баһаарын ахсаана эмиз аччыыр: ол курдук 1996 с.— 29, 1997 с.— 12, 1998 с.— 11, 1999 с.— 3 баһаар буолбут. 2000 сылга биер да умайыга таһаарыллыбатах. Ааспыт сылга Нам — Дьокуускай кыраныһысатыгар пост тэрриллэн ити ситиһилиннэ.

Постка дьуһуурустубалааһынча ордук үчүгэйдик Хатырык, Үөдэй, Никольскай, Искра нэһиликтэрин, Нам селотун дьаһалталара, лесхоз, ИМНС, ОГПС-18, пенсионнай управление, казначейство, Аппааны с. «Сайды», Никольскай нэһ. «Соттуус» баһынай хаһаайыстыбалара турдулар. Отгон Хамаҕатта, Бөтүн, I Хомуस्ताах нэһиликтэрин дьаһалталара, сбербаан, «Нам» ФАПК, алмааны кырылыһыры завод, быткомбинат, Аппааны с. «Туораах», Партизан нэһ. «Үрдэл», Бөтүн нэһиликтин «Сулгур» баһынай хаһаайыстыбалара дьуһуурустубаа эпизитинэһэ суохтук сыһыаннастылар.

Наркотигы сокуону кэһэн эргитини утары охсуһуу «Мак-2000» операция быһыгыттан барбыта, көлөспүнэ үүнэр 32 зоната булдуна, уопсай инэ 105 гектарга тэнгэр. Наркоманияга сыһаннаах 11 буруйу оҕоруу баара бэлиэтэннэ, 7 холубунай дьыала тэрилиннэ. Көлөспүнэ тарҕанар 47 га сирэ ыраастанна, маны ааспыт сылга нэһиликтэр дьаһалталара уонна баһынай хаһаайыстыбалара толордулар. Үөдэй, Бөтүн, Модут, II Хомуस्ताах олохтоохторо көлөспүнэни илиһилэринэн үргэзбиттэр.

Наркотигы туттууну кытары сибээстэх буруйу оҕорууну утары үлэ хайдах ытыллыбытын туһунан сүрүн тылы ИДьУО начальнига П.А.Зырянов эттэ. Сылгы, сүөһү уоруллуутун, баһаардары уонна наркотигы сокуона суох тарҕатыны утары охсуһууга улуустаабы штаб тэрилиннэ, оно киридилэр.

В.А. Попов, улуус дьаһалтатын баһылыгын бастакы солб., (штаб салайааччыга);

А.А. Бочкарев, тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига (штаб сал. солб.);

И.Г. Лукин, улуус дьаһалтатын уопсай дьыалаларын тэрийээччи, персоналы кытары үлэ сулууспа салайааччыга;

П.А. Зырянов, ИДьУО начальнига;

Ш.А. Аргунова, казначейскай-финансовый управление начальнига;

С.И. Местников, сир комитетын председатели;

Н.Е. Архинов, ветстанция начальнига;

В.С. Хохолова, санэпидкиин кы-

лаабынай бырааһа; **И.В. Колпашиков**, ОГПС-18 начальнига;

Ю.П. Ермолаев, айылга харыстабылыгар комитет председатели; **В.Н. Рыкунова**, «Энгсизли» хаһыат корреспондента.

ГИБДД сискэ поһун үлэтиэххэ диэн буолла.

Прокурор М.И. Шапошиков: — Ааспыт сылларга пост үлэлэритин түмүгэр наркотигы оҕоруу аччаата. Быыл эмиэ тэрийиэххэ наада. Наркотигы тардан дөйүөрүн итирик дьон курдук хаамыталааһын баар суол. Наркологическай сулууспа биһиэхэ суох.

П.Е. Тарскай, II Хомуस्ताах нэһ. баһылыга:

— Ордук тэрээһиннээхтик үлэлирибитигэр биһиэхэ уматык, үп наада. Аны дьону босхо үлэлэтэр уустук.

Тыл этээчилэр бары пост үлэлирин сөбүлүүллэрин биллэрдилэр. Сүөһү уоруллуута кэм аччаата дии. Онон сискэ дьуһуурустуба от ыйын 9 чыһылыаттан сағалаан сэттиннэ I күнүгэр диэри буолуоҕа.

Сөрүүн сайын кэллэ быһыылаах. Күһүөрү постка турар дьонго тымныы буолуо. Онон инникитин манна туспа дьыэ тутуохха наада диэн улуус баһылыгын солб. Н.Х. Горехов этиитигэр сөбүлэниэххэ эрэ сөп гынан баран дьуһуурунайдааччылар быһыл син биер тимир вагончикка олоруунулар. П.А. Зырянов этэринэн, ис өттүндүрү үлэтин промкомбинат толорбут, хаачыстыбата быстар мөлтөх.

Үүт туттарытыгар, хортуппуйу, оҕурут аһын, туорахтаах культураны ыһыга Үөдэй, I Хомуस्ताах, Партизан, Хамаҕатта нэһиликтэрин отчуоттара истилиннэ.

М.Д. Соловьев, Үөдэй нэһилиэгин баһылыга:

— Биһиэхэ бэриллибит былаан наһаа улахан. Биер ынахтан 2 т. үүтү хайдах да ыһа кыахпыт суох. Халаан уута кэлбитин содулугар биер кварталбит дыоно үүттэрин сатаан туттарбакка олоролор, тоҕо диэтэргит санга суол оҕоһуллуон наада.

Аһы соҕуотупкалааһынга «Ас-үөл» ГУП директора М.И. Протопопов, УлусПО бырабыланын председатели А.И. Корнилов, «Нам быйага» ТХПК председатели А.А. Кузьмин уо.д. информациялары истилиннэ.

«Ас-үөл» ГУП I тыһ.т. үүккэ араас контракттары түһэрсит. Нэһиликтэртэн кэлэн эбии дуоҕа-бар түһэрсэллэр эбит. Үөдөйдөр 89 т., Нам-16 т., Никольскай-30 т., Түбэ-50 т., уопсайынан 270 т. үүт туттарыллыбыт. 700 тыһ.солк. бордууксуяа оҕоһуллан атыһа барбыт. Завод биер сууккаҕа 1,5 т. эрэ переработкалаан таһаарар кыахта-

ах, онон 3 т. тахсара бэрт ыарахаттардаах. Сылга 250 т. үүтү переработкалыр кыахтаммыт киһи диэн толкуйданаллар эбит.

УлусПО 311 т. үүтү тутта. 250 т. үүтү тутан переработкалыр былааннаахтар. Үүт туттарбыт хаһаайыстыбаларга абаанса төлөөһүнэ салбана турар. Граф Визергиттэн үүт тизлибэт, ол иһин дьон кыайан туттарбакка олоролор, маны көннөрөргө улусПО үлэһити аһыан наада.

М.А.Амосов аатынан ТХПК 1т. 800 киилэ арыны бэлэмнээбит. Агардас арыга үлэһити олорон ноочоокко тэбиллиэххэ сөп. Үүккэ үлэлиргэ пастеризатор наада. Кылга-стык эттэххэ, кооператив оҕорон таһаарар базатын хаҕатыы боппуруоһа турбут.

«Гормолзавод» АО дьаһалтаны кытары эрэ дуоҕабардаспыт, ол иһин үүт тутар объёмнара 26 тоннаан хааччактанар. Нэһиликтэри кытары эмиэ дуоҕабардан үлэлэтэргэтирэн сатанар. Үүт переработкатын нэһиликтэргэ миэстэтигэр тэрийиэххэ диэчилэр эмиэ бааллар, маһыаха экономистар туох дииллэрэ буолла. Ынах киэхэлик араастаан кэлэр. Хойутаан да кэллэвинз көнүлэ, очоҕуна үүтэ туттарыллыбакка хааларыгар тийэр. Инникитин онук буолбатын наада тыгар бостуук штатын көрүөххэ, хамнаһын экономика управлениета суоттаан таһаардын, биһиги, хаһаайыстыбалар, кыттыһан төлүөхпүт буоллаҕа диер З.В. Винокуров. Көбөкөннөргө, арбыннарга, II хомуस्ताахтарга симментал бороода ынах хаалбата, онон тыа хаһаайыстыбатын министерствота сыһа дьаһанар диэн буолла.

— Оҕурут аһыгар уонна хортуппуйга хас биердилэригэр «Нам быйага» ТХПК 1,5 тыһ.тонналы квоталаах. Харчы суоһунан сибээстэн тэрилтэлэргэ векселлинэн төлөһө олодор. Квота куруутун уларыта турара араас моһоллору үөскэтэр. Хортуппуй, халпыһа харчыта кэллэ, барыта 9 мөл. солк., — диер А.А. Кузьмин, — Мантан 5 мөл. солк. ааспыт сыллааҕы иэһи сабыһа ананан кэлбитэ. 4 мөл. солк. быйылгы сыллааҕы абаанса этэ. Ааспыт сыллааҕы иэстэритин сабан эрэбит, кэлбит харчы барыта оно барбыта. Ону тоҕо отчуоттаатыгыт диэн боппурус иһилиннэ.

Квота ылан баран ыһыы үлэтин ыһпакка олодор хаһаайыстыбалар эмиэ бааллар. Сыл агардааҕы көрдөрүүлэринэн кыаммат хаһаайыстыбалар квоталарын атыттарга биэриэххэ диэн быһаарыы ылылынна.

Быйыл «Модут» ГУП туорахтаах культураны ыста, барыта 500 га буолбут. Онтон 250 гектар тоҕо эрэ «Сухаһыт» президентскэй хаһаайыстыбага бэриллибит. Ол түмүгэр «Модут» ГУП ноочоокко тэбиллэр куттала үөскээтэ.

Аһыах тылынан эттэххэ, ыһыы түмүктэннэ. Мөлтөх үлэлээх Көбөкөн, Фрунзе, Бөтүн нэһиликтэригэр сэрэти бэрилиннэ.

К. Черепанов

ҮТҮӨ ДЬЫАЛА КҮНЭ

Сахам сирэ XXI үйэҕэ

Бэс ыйын 8 чыһылытыгар үтүө дьыала күнэ ытылынна. Онон улуус олохтоохторо актыыбынайдык кытыннылар.

Улууспут соҕуруу нэһилигэр Үөдэйгэ ити күн быһырын сағаламмыт начальнай оскуола үрдүн сабыһыгар, муосталааһынга 8, халаан уутун содулун туоратыыга уонна көрдүүгэ 100 киһи табыста.

I Хомуस्ताахха тутулла турар таас оскуола-саад быһыыгар шлак кутулунна. Олохтоох орто оскуола мастарыскайы ақылаатын түһэригэ, мас олордутугар, бөһүөлүгү ыраастааһынга 120 киһи үлэлээтэ. Ити курдук Партизан орто оскуолатын сайынны үлэ-сынһалан лааһырын ситиригэ 20, уулуссалары ыраастааһынга уонна көрдүүгэ 100 киһи кытынна. Никольскайга оҕо саадын дьэтин маһын суоруутугар, итини таһынан даамба тутуутугар икки күн 2 мас-сыһа, 1 трактор, 40 киһи субуотуньуктаатылар. Хамаҕаттаҕа санга тутулар начальнай оскуола ақылаата түһэрилиннэ. Оскуола стадионун күрүөтүн тутуутугар, ыраастыы, көрдөрү үлэлэргэ 150 киһи табыста.

Улуус кыһин гимназиятыгар бэс ыйын 8-9 күнүгэр саҕа тутулар аройнай спортивнай саала ақылаата оҕоһулунна. Оҕо саадын территориятын хомуйууга, ыраастааһынга, Даадар кулуубун кырыһыатын оҕорууга НПУ администрацията МТЗ-82 тракторы анаат. Итинэ 25 киһи сырытта. «Быйаг» АО территориятын ыраастааһынга 30, 7 №-дээх оҕо саадын балаһанын маһын бэлэмизер,

Нам с. ыраастааһынга 150, Аппааны бөһүөлүгэр спортивнай саала тутуутугар, бөһүөлүк ыраастааһынгар мас олордутугар 120 киһи үлэлээтэ.

Бөтүнгэ пилорамаҕа спортивнай саала маһын эрбэтигэ, спортивнай саала тутуутугар, бөһүөлүк ыраастааһынга уонна көрдүүгэ 250 киһи субуотуньуктаата. Модукка олохтоох орто агрооскуола сайынны базатын күрүөтүн, спортивнай саала тутуутугар, мас олордутугар 80 киһи табыста. Хатырыкка сайынны водопроводка эстакада оҕоһулунна. Бөһүөлүк көрдүүгэ, чэбдигирди-игэ 105 киһи кытынна. Түбэҕэ аройнай спортивнай сааланы тутууга, оҕо площадкатын көрдүүгэ сайынны лааһыр тутуутугар, бөһүөлүк ыраастааһынга 180 киһи табыста. Көбөкөнгө күрүө оҕоруутугар, хаалбыт сайылыгы сағардан оҕорууга, мас олордутугар, бөһүөлүк ыраастааһынга 80, Искраҕа бөһүөлүк ыраастааһынга, көрдүүгэ 50, Таастаахха үүтү туттар, переработкалыр пуун дьэтин тутууга, ыраастааһынга, көрдүүгэ 40, Салбанга икки күн ытыллыбыт субуотуньукка, көрдүүгэ, ыраастааһынга 100, II Хомуस्ताах начальнай оскуола тутуутугар 30, бөһүөлүк көрдүүгэ, чэбдигирди-игэ 60 киһи актыыбынайдык кытыннылар.

Республика үрдүнэн биллэриллибит үтүө дьыала күнүгэр биһиги улууспут олохтоохторо бэйэлэрин сэмэй кылааттарын киллэрдилэр.

В. ВАСИЛЬЕВ

АБЫҔАХ ТЫЛ МИНЬИГЭС

Салбан орто оскуолатын 11-с кылааһын 7 оҕото ситии-хотуу аттестатын тутта. Кинилэртэн үөрэхтэригэр дириг билини Вана Протопопов, Дуяа Захарова көрдөрдүлэр. Оскуола выпускниктара бары үөрэххэ туттарсар былааннаахтар.

Оскуола 9-с кылааһын 3 оҕо бүтэрэн, ситэтэ суох орто үөрэх сибидиэ-талитибэтин ыһылар.

Оскуола экологияра учуутала А.С. Посельская салалтатынан 1-6 кылаастар 25 оҕоролоро пришкольной участкаҕа үлэлэрин сағалаатылар.

А. ПРОКОПЬЕВА

«Үтүө дьыалаларга» анаан Түбэ нэһиликтин кырдыаҕастара пенсиялар-рыттан 50-нуу солк. биэрэн 3520 солк. киллэрдилэр. Ол иһигэр тыһыл, үлэ ветерана Д.Н. Дьяконов өссө 2000 сылга спорткомплекс тутулуутугар биер ыйдаах пенсиятын анаабыта. Ууга барыттарга анаан нэһиликтэн 70 киилэлээх табаар хомулунна. Ол иһигэр тыһыл ветерана, эргизэн туһуна Х.Н. Дьяконова оҕолорунаан 1,5 тыһыһыччалаах таһаһы биэрдилэр.

Р. ЛУКИНА, Түбэ нэһиликтин баһылыга

Бэс ыйын 25 күнүгэр улуус баһылыгын солбуйааччы Игорь Васильев Нам селотун ыччаттарын уонна эдэр ыалларын кытары көрүстэ. Кэпсэтиигэ СР Президентэ М.Е. Николаев «2001 сылга тыа сиригэр биердиилээн ыаллар олодор дьыалэрин тутуу саҕа сүһүөүн туһунан» Ыйааһын толоруу дьүүлгэ турда. Улуус комиссията быһаарытынан, кредиттэн Нам селотугар бэриллибит үп соҕото уһун бытыктаммыт таас дөһөдүгүтү малосемейканы тутууга анаммыт. И.А. Васильев быһаарарынан, очоҕуна биһиги икки куобаҕы өлөрөбүт: дөһөдү ситэрэн биэрэбит уонна чэпчэки сыанаҕа квартиралары тутуу. Биеринэн үчүгэй эрээри дьыала бэйэтэ ис-иһигэр «ноолоох». Тоҕо диэтэргит, биердиилээн ыаллар олодор дьыалэрин үлэҕэ киллэригэ олохтоммут соруудаҕы толорууну уонна бэриллибит үбү тус анаһынан туһаныны хааччыйалларыгар улуустар баһылыктарыгар Президент бэйэтэ сорууйан турар.

Биһиги корр.

«АМНИСТИЯ» АНЫ БУОЛБАТ

Энергосбыт нэһиликтин туттубут электроэнергиятын иһин төлөбүр оҕорууну хонтуроулааһыны күүһүрдэр. Эскөтө энергетиктэр урук, нэһиликтин кыһалатын өйдөөн, «айыһы-хараны сабынар» күннэри биллэрин электростанцияны туттуу иһин төлөбүрү пенята суох ылар буоллаһтарына билигин итинник түтэн бэриллибит.

Итинник күннэри ыһтан Энергосбыт иэстэрин эрэ хомуйуунан муҕурдаммакка иэстээх дьону кытта салгыы үлэлээн кэмгэр төлөөн иһэллэрин ситиһэр сыллаах этэ да онтукайбыт төттөрү дьайыһылаах буолан табыста: иэстээхтэр уруккуларын эбии аарыта - пенята суох аахсан баран салгыы ый айы төлүллэрин «умнан» кэбиһэллэр, «айыһы-хараны сабынар» күннэр өссө да үүнүөхтэрэ дии саныһылар быһыылаах. Ол түмүгэр Энергосбыт энергия биэрэр источниктар

тохтоло-саахала суох үлэлиллэрин хааччыыһыга анаан үбэ суох хаалар. Энергетиктэр бэйэлэрин оҕорор бордууксуяларын - уоту - босхо дуу, иэс дуу биэрэр кыахтара суох, ол иһин уоту араары кырык кырыктаах дьайыһыны туттарга күһэллэллэр.

Туттубут электроэнергия иһин төлөбүрү эһиги Нам улуунун ханнык бағарар почтовай отделениетыгар эбэтэр Сбербаан отделениетын ханнык бағарар филиалыгар оҕоруоххутун сөп. Төлөбүрү хайдах оҕоруохха сөбүн туһунан сийилии расчётнай киниискэ бүтэһик страницаттан билсээххэ сөп. Мунаахсыгар боппуруостаргытын Энергосбыт Намнаағы учаастагар манньк аадырыска кэлэн быһаарсын: Нам с., Чернышевскай уул. 36 №-рз. Уот иһин төлөбүрү манна эмиэ оҕоруоххутун сөп.

Энергосбыт Намнаағы учаастага төлөбүрү оҕорууга эпизитинээстээхтик сыһаннаһарга ыныгар уонна «АМНИСТИЯ» АНЫ БУОЛБАТ диэн иһитиннэрэр.

Энергосбыт Намнаағы учаастага

ҮТҮӨ СОҢУННАР

«Бичик» киңигэ издательствотын кылаабыай редактора, «Эдэр интеллигенция» республиканской түмсүү салайааччы-ат Луковцев Валерий Николаевич, биір дойдудулаахпыт учуонай Слепцов Платон Алексеевич биір сонуну иһитиннэрдилэр. Биллэрин курдук эһиһ 2002 сылга М.К. Аммосов 105 сааһа бэлиэтэниэхтээх, онно бэлэмнэни үлэни кини аатын үйэтитиги сыралана үлэлээччилэр саҥалаабытара ыраатта. Быйыл Ил Түмэн депутата Александр Николаевич Жирков, учуонай Платон Алексеевич Слепцов Казахстанга олоор суруйааччы, М.К. Аммосов улахан кыһа Аалитаны кытта биіргэ үөрэммит, Аммосовтар дьиз кэргэттэриң доборо Асхад Хамидуллинга анаан-минээн ыалдыттыгы бара сырыттылар. Кинилэр кэпсэтии быһыытынан өр сылларга М.К. Аммосов Казахстаннаабы, Киргизиятаабы үлэтин туһунан муспут архыбын ылан аҕаллылар. Бу докумуон Саха сирин госуарственнай архыбыгар туттарыллыахтаах. Асхад Хамидуллин «Легендарный Максим» диэн киңигэ авторна, урут бу киңигэ кылгатыллан Алма-Атага тахсыбыта, быйыл «Бичик» издательство ситэрен, саңа докумуоннары эбэн улахан киңигэ онорон бэчээккэ бэлэмнээбит. Асхад Хамидуллин Казахстан биллиилээх суруйааччыта,

Нам улууһун бочуоттаах гражданина, улууска Аммосовскай аабылар бастакы лауреата. М.К. Аммосов 100 сааһын туолуутунан сибээстээн правительственной делегация Уральскай куоракка кини үлэлээбит обкомун дьизитигэр мемориальнай дуосканы аһы түгэнигэр сылдыбыта. Мин намнар ааттарыттан делегацияга киһрсэн барса сылдыбытым, ол туһунан улууһум, республика хаһыаттарыгар суруйбутум, видеосюжеттары устан көрдөртөөбүтүм. Биір дойдудулаахпыт М.К. Аммосов аатын кытта сибээстээх үтүө дьыала онһууллубута. Нам улууһугар үгүс, кини аатынан сибээстээх төһөлөөх элбэх урукку Союз ааттаах-суоллаах дьонун кытта билсэбитий. М.К. Аммосов республика сайдарын туһугар ыра санаатын салҕааччы, олохо киллэрээччи Саха Республикатын бастакы Президентэ М.Е. Николаев Нам туһугар төһөлөөх элбэх кыһамнытын уураын дьон-сэргэ бары көрө-билэ сылдыар. Ол да иһин буолуо, ханнык да быыбардарга Нам улууһун дьонун баһыйар үгүстэрэ кини туһугар куоластарын биэрэн кэлбиттэрэ. Бу кэлэр СР Президентин быыбарыгар туруорунар кыахтанара буоллар дьон санаата уларыйыа суох этэ дии саныбын.

И. КРИВОШАПКИН

Күннэтэ көрөр дьоммут

ОЛОБУ КЭРЭ ДЬОН ТҮСТҮҮЛЛЭР

Саңа үйэ саҕаланьытыгар Түбэ нэһилиэтин биір үтүө-мааны кырдыаҕа Никонова Дарья Павловна 70 сааһын туолан бэлиэтээтэ. 7 оҕо тапталлаах ийэтэ, 15 сизэн тапталлаах эбэтэ бу күн бэрт элбэх кэрэ махтал тыллари иһиттэ, сизэнэр туһунан эбэрдэ, махтал тизрдэн бэйэлэрин сэмэй бэлэтэрин ис дууһаларыттан туттардылар. Элбэх уруу-аймах, биіргэ үлэлээбит коллектива, нэһилиэк олохтоохторо амарах, истин, эйбээс, үлэһит, дулуурдаах, тулуурдаах бэйэтин сүүрүүн туран бэлэтээтилэр, баҕаларын тизэрилэр.

Үлэ, тыыл ветерана Дарья Павловна Никонова 70 сыл анараа өттүгөр Үрүн-Күөл уонна Смиттэ икки ардыгар сыггар кэрэ айылдалаах, көнө сыһылардаах, күөх солко мутукчаны бүрүммүт, чэбдик салгынаах Баачаҕай диэн сиргэ күн сирин көрбүтэ.

Эһэтэ Шарин Прокопий Прокопьевич нэһилиэк биір биллэр көстөр сүрдээх үлэһит, булдуһунан, аһынан-үөлүнэн элбэх киһиэхэ күүс-көмө, өйөбүл буолбут киһи. Ийэтэ Ирина Никифоровна колхозтаах, аҕата Шарин Павел Прокопьевич - 1-кы коммунист. «Үрүн-Күөл» колхоз бырабыланынатын чилиэнэ, колхоз биригэдьирэ этэ, Үрүн-Күөлтөн 14 киһи сэрингэ кытыбытыттан 2 киһи сэрин толоонуттан эргиллэн кэлбиттэртэн биірдэстэрэ, бэрт сэмэй, үлэһит киһи этэ. Сэрииттэн төһөнн кэлэн үлэ үөһүгэр күүһүн харыстаабакка үлэлээбитэ. Дьон-сэргэ убаастабыллынан туһанар нэһилиэк биір бастын, ытык-мааны ыала этилэр.

Дарья Павловна Аҕа дойду улуу сэриитин уонна сэрин кэнинээҕи ырахан сылларга ачыктыаһыны, тонууну-хатыһына аспыт киһи буолар. Үрүн Күөлгэ оччотооҕу сэрин кэмин оҕолоро улахан дьону кытары ыар үлэлэрэ тэбис-тэңгэ үлэлэспиттэрэ. Үлэ ыараханьыттан толлубакка уорааннаах кыһын, онурук куйаас сайын биір күн сыһыаммакка сүөһү көрүүтүгэр, колхоз ис-тас үлэтигэр, кэлин көмнэргэ интернакка, оскуолаҕа үтүө суобастаахтык пенсияҕа тахсыар диэри түбүгүрбүтэ.

1951 сыллаахха олоһун доһорун Никонов Николай Егоровичтын холбоспуттара, бэрт эйэ-дэмнээхтик олобурттара, 7 оҕоломттара. Николай Егорович эдэр эрдэһиттэн үлэттэн чаһыйбакка наар колхозка

биригэдьиринэн үлэлээбитэ, кэлин 20-чэ сыл Саңаарга шахтаҕа таас чох хостоһунугар үлэлээбитэ, разрез бастын үлэһиттэриттэн биірдэстэрэ этэ. Дарья Павловна 7 оҕотун олоһун доһорун соһумардык өлүөбүттэн соһотуун атахтарыгар туруоран орто оскуоланы бүтэттэрэн, барыларын үөрэхтээх онортоон олох суолугар үктэннэрдэ. Улахан уола Егор Николаевич Айылҕа харыстабылын Министерствотын кылаабынай ведущий специалистна, 4 оҕолоох, кэргэнинээх улахан дьиз кэргэн аҕа баһылыга. Иккис уол Алексей Николаевич «Ил Түмөн» Правительственной дьизлэр охранныларын начальнига, кэргэнинээх, оҕолоох. Улахан кыһа Ирина Николаевна омук тылын учуутала, Верхоянсккайа улахан дьиз кэргэн ийэ баһылыга, иккис кыыс Евдокия Николаевна бухгалтер, улахан дьиз кэргэн ийэ баһылыга, Кебөкөңгө олоһор. Үһүс кыыс Варвара Николаевна Түбэ орто оскуолатыгар библиотекары, кыра кыыс Дарья түөрт оҕолоох, улахан дьиз кэргэн хаһаайката.

Дарья Павловна олоһор ыар күннэрин курутуяан туран ахтар, кэргэнэ соһумардык өлүүтэ, сытыары-сымнаһас, үлэһит чулуута уола, кэтэхтэн университетка үөрэнэр Павлигин хомолтолоохтук киһи дэһнээһинэ, сүһүт мэн буолан кини сүрээҕэр сылдылар.

Ол эрээри олоххо хомолтону умулуннаран оҕолоро, сизэнэрэ олоххо, үлэҕэ, үөрэххэ ситиһиилэри, үчүгэйдик дьон сизирэн олоһууларга, сылдыһылар кынаттаан, ыарахаттартан чаһыйбакка, үтүө-мааны майгылаах, сырдык эрэ ыраалаах, үрдүк культуралаах, мындыр өйдөөх, истин-иһирэх сылаас сыһыаннаах киһи бу Түбэ нэһилиэтин ытык киһитэ, үлэ, тыыл ветерана Дарья Павловна билигин да быр курдук сыгыт, ынах, сибиннээ, куурусса иһиттэн, оһуруот олордон үлэлээн-хамсаан оһолоругар, дьонугар-сэргэтигэр күүс-көмө буолан олоһор.

Маньык кэрэ дьон олоһу түстүүллэр, ол да иһин үтүө-мааны күннэргэ кини саңа омук үтүө-мааны оһуохайын чурок куолаһынан таһааран эттэһинэ нэһилиэк дьонно сэргэхсийэн дуоһуяа истэллэр, төгүрүччү хааман туйаллар, олоххо, кэрэҕэ тардыһылар өссө үрдүүр, өссө кынаттанар.

Р.Е. ЛУКИНА, Түбэ

Доруобуя баар — күндү баай

ОҒО ДОРУОБУЙАТЫН ТУҢУТАР

Биһиги республикабытыгар Президент М.Е. Николаев кыһамнытынан оҕолорго, кэһээскай ыччакка сүрүн болҕомто ууруллар буолла, онон салайтаран 2000 сыл ыам ыйын 25 күнүгэр Модут нэһилиэгэр участкай балыһа базатыгар оҕо доруобуйатын чөлүгэр түһэрэр, эмтиир киһи аһыллыбыта. 12 миэстэҕэ улуус нэһиликтэриттэн араас саастаах үөрэнэр-үөрэммэт оҕолор кэлэн эмтэнэн, күүс-сэниэ ылан бараллар.

Балыһа 14 үлэһиттээх, ону таһынан 1 иитээччи, 8 учуутал анаан үлэһиттэр. Коллективны опыттаах фельдшер К.Д. Попова иилир-саҕалыыр. Саңа үөрэҕи бүтэрэн кэлбит С.И. Кугаевскай иккис фельдшеринэн анаан. Кинилэри кытта бары кыһамныларын, сатабылларын ууран үлэһити сылдылар улууска биллэр, үрдүк категориялаах медсестралар үлэ ветераннара, нэһилиэк киһи туттар дьово Т.К. Протодьяконова, З.Н. Софронова. Манна бааллар идэлэрин толору баһылаабыт кыһамнылаах медсестралар Т.В. Попова, Р.Г. Сокольникова, А.П. Николаева.

Эмтэнэр оҕолор туһаларыгар араас кабинеттар үлэһиттэр: физиокабинет, библиотека, дьарыктанар хос, спортивнай мундук о.д.а., оттон тастан эмтэнээччилэргэ: лаборантскай, акушерскай, вакцинатор, аптека хосторо бааллар.

Физиокабинет хаһаайката З.Н. Софронова өссө сымнаһас идиилээх массажист. Кабинетыгар квантовой, УФО (ультрафиолетовое облучение), электрофорез аппаратаһын эмитиэр. Татьяна Кузьминична өр сыл вакцинатордаан элбэх оҕону, дьону араас ыарытыттан харыстаабыт үтүөлээх. Билигин вакцинатор үлэһит Граф Бизрегиттэн төрүттээх эдэр үлэһит салгыыр. Татьяна Кузьминична киниэхэ наставниктыыр уонна

балыһа аптекаһын үлэлэтэн нэһилиэһини эминэн хааччылар. Үлэ ветераннара эдэр коллегаларыгар өрүү сүбэ-ама буолаллар, фельдшер, врач суох түгэнигэр ыарыһахтары бэйэлэрэ көрөн-истэн быһааран эмтииллэр. Анал балыһаларга ыталлар.

Балыһа ис-тас үлэтэ, аһа-таһаҕа, ырааһырдыта, сылааһа барыта завхоз илиитин иһинэн, кини мындыр өйүнэн, сындам дьаһалынан толоруллар. Ити түбүктээх уонна олус эпиттээх үлэни элбэх оҕо ийэтэ, улахан дьиз кэргэн мааны хаһаайката Осипова Софья Игнатьевна толорор. Оҕолор үөрүүлэригэр балыһа иһэ-таһа өрүү ырас, аһа миньигэс, ыраас таһаска утуяллар. Балыһа оформлениета, мебель да ис киһирбэх. Идэтииттэ повар Л.Н. Дьяконова, кыһыһынаан Варяһын миньигэс астарынан оҕолору күндүлүүллэр. Таһас сууяааччы С.П. Никитина, санитаркалар Т.Н. Сивцева, Н.Н. Ядрихинская, Т.В. Мальцева таһаһы-сабы сууяан, балыһа иһин-таһын ыраастык тутан олоһолор.

Коллектив нэһилиэк олоһор, культурнай-сырдатар үлэтигэр көхтөөхтүк кыттар.

Оҕолор манна эмтэнэллэрин таһынан сүрүн предметтэргэ үөрэнэллэр, иитээччи дьарыктыыр. Ольга Попова иитээччинэн бары сатабылын ууран үлэһиттэр. Кини оҕолорго «Уран тарбахтар» диэн куруһуок ыттар.

Реабилитационнай балыһа аһыллыаһыттан биір врач кэлэн үлэлээн барбыта. Ол бэйэбит кыыспыт Ф.В. Макарова үөрэҕин бүтэрэн интернатуратын кэмигэр сэбиэдиссэйи солбуяан 6 ый кэринэ үлэлээбитэ. Эдэр специалист (педиатр) сүрдээх кыһам-

нылааһын, дириг билиилээгин көрдөрбүтэ.

Балыһа тэриллитигэр республика, улуус социальнай тэрилтэлэрэ сүрдээгин көмөлөспүттэрэ. Ол курдук өһнөөх телевизоры, палаһы, ковриклары, спортивнай-эргийэр тэриллэри, ооньуурдары ода бэлэхтээбиттэрэ. Балыһа коллектива социальнай тэрилтэлэргэ улахан махталларын тизэрдэллэр.

Улуус ветераннарын сэбиэтэ, үөрэҕири тэрилтэтэ, олохтоох оскуола үөрэнээччилэрин куустэринэн балыһаҕа библиотека тэрийбиттэрэ.

Сэбиэдиссэй К.Д. Попова эбии 3 куйканы салалта аһан санитарка аһсаанын элбэтэри, итини таһынан оҕо доруобуйатын чөлүгэр түһэри киһинэммит балыһаҕа олохсуяан үлэһиттэр педиатр врач кэлэрэ наадатын этэр.

Улуус, нэһилиэк салалталарыгар санаһым этэ: кэлэр күһүн балыһа дьизин «Модут» совхоз салалтата совхоз үлэһиттигэр, нэһилиэһинээҕэ анаан бэйэтин үбүнэн-кыаһынан туппута 10 сыла туолар. Ону бэлиэтиир тоһоостоох буолуо этэ.

Мин дьиз кэргэним оҕо реабилитационнай киһиэ үлэтин 1 сыла туолбутунан уонна балыһа үлэһиттэрин профессиональнай күннэринэн итиитик-истигник эбэрдэһири! Баҕарабыт балыһа бары үлэһиттигэр кытаанах доруобуйаны, сир үрдүгэр баар бары кэрэни, уйгулаах олоһу, оҕо туһугар уараабат кыһамнылаах үлэни!

Е. ЛУКИНОВА, пед. үлэ ветерана, Модут

ҮТҮӨКЭННЭЭХ ЭМЧИТТЭР КӨМӨЛӨРҮНЭН

(Хатырык участкай балыһатын коллективыгар, врач Аграфена Денисовна Гермогенова уонна олохтоох фельдшербэр Аграфена Михайловна Сивцеваҕа)

Мин бу дьыл олунньу 10 күнүгэр соһумар ыар сүтүктэнэн, доруобуйабар улахан охсууну ылан, эмкэ-томко наадыйбыт кэммэр олохтоох фельдшерим Аграфена Михайловна Сивцева күүс-көмө, өйөбүлтирэх буолбута. Эмтирин-томтуруун үрдүнэн түүн-күнүс утуйбакка олус эрэйи көрөн, Хатырыктаағы участкай балыһаҕа олунньу 23 күнүгэр киһирбитим, киһэ 5 ч. автобуһунан кэлэн, өрөбүл күнүн аахсыбакка врач Аграфена Денисовна Гермогенова көрөн-истэн эмтээбитинэн барбыта. Дьиннээх холку бэйэжкэлээх, намыһын саңалаах, киһи-холку көүстээх эбит бу маңан халааттаах үтүө киһиттэ. Аатырыан аатырбыт, сураһыан сураһырбыт, эмтэммит эрэ барыта махталын ыһын ылбыт эмчитэ эбит дьон биіргэ санааҕа кэллим. Аңардас көрөр-истэр кэмигэр сылаас кыһыанынан бар дьонун-сэргэтин ыарыһатын эмтиир эбит дии санаатым. Ол курдук үлэһит коллективна олус эйэлээх, киһи-холку көүстээх, ыраас туттуулаах, миньигэс астаах эбит. Хаһаайка хайдаһый да дьиз иһэ оннук дьэни өйдөөн кэллим. Онон миһин эмтээбит врачпар (олоххо иккистээн эргиллибит саңа санаан), Аграфена Денисовна, Аграфена Михайловна сизэстэ кыргыттарбар: Ритаҕа, Варяҕа, Саһаҕа, Галыҕа, санитаркаларбар: Линаҕа, Варвараҕа, Дуһаҕа, Натаһаҕа, повардарга: Татьянаҕа, Тамараҕа, балыһа техүлэһиттигэр барга махталбын тизэрдэбин. Өссө күүскэ саңа үүммүт үйэҕэ ситтиспи-

тинэн сылдыан, дьаныардаахтык үлэлээн, бар дьонгутун-сэргэтин эмтээп, барҕа махталларын өссө даһаны ыла турун. Мэлдьи манна эмтэнэр ветераннар коллективка махталлара улахан эбит. Мэлдьи үөрэ-көтө, махтана эрэ сылдылар. Син саһыран араас балыһаҕа эмтэммитим да элбэх. Ол устатыгар-туоратыгар маньык биір киһи курдук эйэлээх коллективка түбэспэтэrim. Үтүөрүөх буоламын утуйбат буолан олус санаан түһэн, аны төрүт ааспат буолла дьон санааҕа ылларбытым, бу иллээх-эйэлээх коллективка фельдшерим Аграфена Михайловна ылпыһыт эбит. Билигин үтүөрдүм, урукку чөлбөр түстүм. Олохтоох фельдшербэр, биһиги Грунябытыгар, махталым мунура суох. Кини үлэтин үрдүктүк сыһаналыбын, убаастыбын. Ол курдук кэргэним Егор Петрович ааспыт сыл күһүнүгэр эмискэ инсуллаан ыалдыбытыгар 4 суукка дьизитигэр сөптөөх көмөнү түүннэри-күнүстэри онорон, билигин инбэлиит да буоллар, этэнгэ атаһар тура сылдыар. Куоракка киллэрэртөр медицинаскэй арыалдытынан сөбүлэһэн киһрсэн эмиз абыраабыта. Онон биһиги дьиз кэргэн биһиги Грунябытыгар махталбыт мунура суох. Сааскы сандаархай күнүнэн бары маңан халааттаах ааньыалларбар дьолу-соргуну, үлэҕэ үрдүк ситиһиилэри баһарабын. Махтал буолуохтун!

Н.Н. ЭВЕРСТОВА, Кыһыл Дэрэбинэ

ЭМЧИППЭР

(Аграфена Денисовна Гермогенова салайар Хатырыктаағы участкай балыһа коллективыгар анаан)

Оо, эйэлээх да коллективы Көрдүм күн сиригэр

Кини буолар быатыгар Атаарбыт эбит билсэrim Күнү-түүнү аахсыбакка Өрөбүл күннэрин кэрэйбэккэ Сүүрээхтииллэр кинилэр Маңан халааттаах ааньыалларбыт. Лоп-бааччы үктэнэн «Дорооболорун, хайа хайдахпыт?» - диэбитинэн Палатабыт аанын аһан Киһирэн кэлэр бырааспыт Аан маңгай сааспар Кэллим Хатырык балыһатыгар Аатырыан аатырдар эмчиттэрэ Махтаныан махтанар ааньыаллара Дьэ, чаччыта манна баар эбит Үтүөкэннээх эмчиттэрэ Аңардас кэпсэтэн бардаһына Кини намыһын саңата Кини сүбэтэ-амаата Аңардас ыалдыар киһиэхэ Эм буолар эбит ыарыһахха. Сылаас-эйбээс сыһыаньыттан Үтүөрэллэр ыарыһахтар Махтаналлар ветераннар Биір эйэлээх дьиз кэргэн курдук Тутар эбит коллективын Коллективын үлэһиттэрэ Бары бэйэтин курдук Эйбээс-сайаһас сыһыаннаах Туттуулаах-хаптылаах эбиттэр. Үлэ режимин тутуһаллар кинилэр Сүүрэр-көтөр былаастаах Атахтарыгар күнү быһа Тура тэбинэ сылдылар, сизэстэрэ кыргыттар Быраабыла быһыһынан Ирдиер эбит үлэһиттэртэн Тугу-ханныгы ғыһыахтаахтарын Быраастара Денисовна Чэ, ити курдук бүтүн коллективка Барҕа махтал буолуохтун Саңа кэлбит үйэҕэ, үлэлээн айымнылаахтык Эйэлээхтик, махталлаахтык.

Оройон килииттэн уонча көс ыраах Салбаан дьин иһилии эхкэ киномеханигин аһанан тахсыбытым. Дьэ онно киинэ тизийэн иһэбин. Көмүс Ураанка дьин сүрдээх нэс аттаахпын. Тизэтээн таһыйдахха, албыннаан самыгытын эрэ өндөргөтөр, кыһыран кутуругунан сапсынар, тыбырбахтыыр, үөхсөр быһылаах. Аһан бытаан, сир ортотугар хонуохтаахпын. Сарсыарда эрдэ, халлаан сүһүктуйа сырдаан эрдэинэ аһаннаабытым. Күн саахтан тэйэ түһээт, тымныыттан саллыбытты, намтаабытын барда, эмиз хонук сири билдэаста. Хаар хам баттаабыт мастарын, талахтарын быыстарыгар кубоах орохторо болоорон көстөллөр. Хам-тум сулуу туора тайахтар чөм-чөм үктээн ааспыт суоллара көстүтэллэр. Аара биир кири алаас саагыгар, хахыйахтарга куртуйахтар эттээх киһини көрөн, сонурбаабытты хоһоһон олороллоро. Киинилэр аһан хахыйахтар лабааларын, ытаргаларын, үнүгэстэрин тардылаан лабаалар хаардара пөлк гына сиргэ түһэллэрэ. Атым мунна мууһурбутун согоору тохтотон, сыарбабыттан түһэн, хаары кэһэн, атым иннигэр тийибибэр куртуйахтар миигиттэн тэһирикээн, утуу-субуу көтөн, тыа иһин дьэки талгыраһа турбуттара. Арай биир хорсуннара дуу, акаарылар дуу монһун уһатан, олоотоон тэпсэннээбэхтии түһэн баран, үөрүн батыһан тилигирийэ турда. Дьэ доҕор, саалаарым буоллар, саатар ити акаарыны тос гыннарым, кэһини онгосторум хаалла. Ээ, ол сааланан да дьин, адыс сааһытым суох ээ, мээ-нээрэ дьон күлүөхтэрэ дуо. Быһайын, Балбаара дьин уурбут-туппут курдук эттээх-сийнээх, мылталлыбыт сырайдаах, тэтэркэй имнээх, саһархайдыгы мичилиспит харахтардаах, итиргээтэһинэ чачыгар, мунуугар көлөһүнэ бычыгыраан тахсар, куруук ыксыы-тиэтэйэ, түбүгүрээ сылдыар нарын кыыстыын быһата Салбаан кыргыттыгытан саамай кыраһыйабайдарынын, сотору холбоһон, туһунан буруо таһаарынан, ыал буолуох буолан тыл-тылгытын бэрсэн сылдыарбыт. Биридэ иккиэн олоор сирбииттэн сэттэ биэрэстэлээх сиргэ кыстык ампаарыгар Балбаара укпут таһаһыттан сүгэн кэлээри сатыы аргыстаһан барыппыт. Харабыл онгостору 28-таах биер уостаах сааны сүгэ сылдыабытым. Уулаах бадараннаах алаастар саараларынан, туг ойуурдар быыстарынан, сатыы киһи сылдыар тилигынан, ол кыстыкытыгар тийибиппит. Алаас арҕаа өттүгэр сыыр аһыгар күөл баара хомуһа көрөөр-харааран көстөр, бөтөрээ, алаас ортотугар баар күөлгэ күс арааһа болуот курдук халлаанлы устар халлаанга быллыт курдук халлааны бөлүгү көтөллөр. Күн уотуттан илибинэн чарапчыланан көрө, сөҕөр-махтайа турдахпына, Балбаарам хайы-үйэ таһаһыһын ылан, ампаарыттан тахсыбыт этэ. «Чэ-чэ, төннүөххэ, киэһэни ыамга жойутаан хаалыахпыт. Куестаан бириэмэни ыытыма», — дьин ыксатта. Иннээ гынан саабын санныбыттан да араарбакка, кэлбит сирбит дьэки төнөн хачыгырастыбыт. Сарсыарда ыаньыксыттар сарсыардаангы ыамнарыгар сырыттаһарына, мин утуяа сэттахпына, дэриэбинэ согуруу өттүгэр баар улахан күөл арҕаа аҕаһыттан, адыс биһиги дьибит аттыттан, икки көвөнү «Аа-дьуо» дьин хос ааттаах Винокуров Баһылай дьин продавец ытан ылбыт этэ. Мин ол саа эстэр тыаһын да истибэтэим. Кырдыгынан эттээх бултур интэриһим да суоҕа. Дьэ, онно Баһылай маһаһыһыгар кэлбит дьонго: «Ээ, ол уол көһөн аайы кыһаллыа дуо? Дьибит иннигэр улахан булду бултуура буолуо — дьин күлэр сурахтааҕа. Чэ, күлүннэр. Кырдыга Балбаарабыттан ордук күндү бу дойдуга суох ини.

нааргы уотун кутар» — дьин хоһоһо ойбөр көтөн түһэр. Ону киһинэйэн ыһыһыбын уонна эмиз Пушкин буурҕаа үөрэр-көтөр, аллара-стаһар абааһыларын өйдөөн этим сааһа аһыларга дьылы тынар, дьаҕдыһа быһылыгы айбын. Сатааха оҕо сырыттаһына дьукаахпыт Гоголев Никита — Миттээски дьин аһан бөһөнү айаннаабыт, Ааллаах Үүнүнэн таһаҕас таспыт, хотуну согурууну кэрийбит ахан киһи, араас сибизинэри, абааһылары, ойууттары-удаҕаттары көрбүтүн уустан-урааннаан, хамсанан көрдөрө-көрдөрө көпсирэ. Оо, онно салларбынан! Санаабар остуолбут, ороммут анна бүтүннүү абааһынан толору буолара. Атахпыттан соһон ыһахтара дии санаан атахтарбын орон сыһаһатын үрдүгэр кумуччу туттан олорон аһырым. Тахсан кириээри гынаахпына дьэ кыһалҕа буолара. Дьибит саһалы балаҕан салҕаһыннара, уота суоҕа. Онно баҕас абааһы чачы баар буолуохтаах. Адыс ыксаатахпына, иһирдээ дьибиттэн ойон тахсан, күүлэ дьибээ аанын начаас төлө көтөн тах-

тын тэлэкэччир. Ньургустай холку, барыахтаах сири дьэки хайыһан туран, чэпчэтинэн кэбистэ. Дьон саҕата: «Оо, Кангалаас сиргэ буолуо, эрчим бөһө дии. Эр бэрдэ буоллаҕа эбээт. Суох, суох, доҕор, көр Ньургустайы син биер кыайабын диир быһылаах, онноорор ити сахтаата дии. Чэ бээ, сүүрүү билээ. Тохтуон эбээт, доҕор, харчыбын тиритэн ыларын буолуо», — эһин дьин кэпсэтии элбээтэ. Ньамалаһы ортотугар «Түстүлэр!» — дьин буолла. «Туй-сиз, ити баар, Кангалаас урут түстэ, аны иһин биэрэн бэрт. Ыксаамаа, бизтэк билээ: Кангалаас түүрүллэ-түүрүллэ быһпаастар. Киһи кэнниттэн кутурук уопса Ньургустай биер кэм сыйыйлар. Мангайгы эргири хайдах түспүтүгэр да онук түмүктээтилэр, иккис эригэр бардылар. Иккис эригэр ортолоото. Ньургустай Кангалаастыын сэргэстэстэ. Ньибэрбэ тыһаата: «Ээ, дьахтар тыһаа уһун буоллаҕа, эр киһи уга быһыһыттыда» — дьон саҕата ньамалаһар. Кангалааһы таһыйдылар, бизтэк чугаһаата. Кангалааһы сүүрдээччи аты-

уһуордаан Аччыгый Эбэбитигэр киридибит. Арай көрбүтүм иннибэр алаас саҕатыгар халлаанга кыым бөһө өрө ыһыллар, хараһа халлаанга харбахар. Хараһым ирээр дуу дьих курдук санаан эрдэхпинэ, атым барахсан сизлэн таһкычактанна, сыйһанар сир кэлбитин билээхтээтэ. Экирэтэн тийизн ыарҕабыр лах гына олоорот, олоотообутум, чачы кыым эбит. Кыым! Оһох кыма. Бу дьолу, бу үөрүүнү! Киһи. Киһи баар эбит. Тонмутум аһаарга дьылы гыһна. Атым хачыгырайан тийизн аты баайар остуолбаа мунунан аһан, уһун ыраастанан ньуххана. Көтөспүн остуолбаа эрийэ тардаат, өйүөбүн ылан, дьибээ көтөн түстүм. Остуолга чүмэчи кылайар. Аан аһыһыбыт салгыһыттан чүмэчи төлөнө угаһаан хойуостанан, мин кирибиттэн үөрэн экириргэ дьылы. Көмүлүөк оһох тигинэчи оттуллубут. Умайа турар халдаҕастан кыһыл чох тас гына холдуганга ыстанна. Көмүлүөк иннигэр билэр кырдыаһым, Хабырыллайап Элэгэнтэй — баай Эллэй күлэн мыгы-

биригээдтигэр окко киһиэхэ көлө сизтээччинэн сыдыан абырманыһын арынным. «Оо, дьэ кыра киһи этин» — дьин күллэ. Ол онно угайыны сор бөһөнүн кыһыктаһан, буһулуна түөрүтэ көтөн, буһул сааһын дэлби ыһарым. Ону көрөн, Элэлийим сырыы аайы, угайыһы аһар илиитинэн өрө аһыаат, ыгыһынан мээскэбиттэн баһан ылан, атым арҕаһыгар үгүлүтөн кэбиһэрэ. «Чэ, эрэт кытаат, кэлэн-баран элгээлдиһэн ис. Көлөһүн күнүн үгүөрүтүк ааһыстахпытына аны кыһын испит өлөнүө этэ диир. Ити чэй иһэн, ото аһан, дьибээ быр курдук сылааһыттан, Элэлийим үөрбүт дьүһүнүттэн сүрүөҕү сылаанһыйда.

СЫРДЫК КЫЫМНААХ ЭЛЛЭЙ

сарым. Чэпчэтинэн баран, төттөрү кириргэ дьэ улахан моһуок. Күүлэ дьибээ аанын иһирдээһини дьибээ аанын кытта тэһиһэ сабыллар гына тэлэччи аһахтаахпын уонна сүүрэн кириэхтээһини. Онук бэлэмнээн тилигир гыһан иһирдээ кириэн иһэн, кэдэх гыһан аһаран биэрэн, абааһыга туттарбакка дьылы гыһабын. Өйбүнэн, сымсабынан куоттарым ити. Ол оҕо саасын санаан сонһуйабын. Ол эрээри туох эрэ дьула-хаччыһы эһпэр-симиэр, өйбөрсанаабар иһиги ааспатах быһылаах. Иччитэх өтөххө хонортон билгини да саллаһан да хайһам баарай. Чүмэчи тоһоһо баар, испиһэ баар. Көмүлүөккэ уот оттуом, өйүөбүттэн уокка бэрсим. Урут ыал баарына хаста да хоммутум. Өссө оскуолаҕа үөрэнэр кыаҕа суох буолан, оскуолааттан тохтоон күтүөпүнэн Миитэрэппэтинин, эдьийбинэн Дьэбдэйдийин ити дьибээ олорон колхоз убаһаларын аһанан кыстаабыппыт. Күтүөтүм от тизээр, аһара маҕыс көмүлүөк оһоххо курунах мас бэлэмниир, ойбон алларар. Мин аһаата ччы этим, улахан киһэҕэ дала (дьяабангы) күрдээрим, саах күрдүүтэ үгүс бириэмэни ылар. Дьалтыһын — Максимов Ньукулай дьин сыһыһыттар тойоммут, дьяабанга биер эмэ убаһа сааһын көрдөгүнэ мөҕөр буолара. «Остуолгар суоҕун сытар буоллаһына аһыан дуо?» — дьин ыйытан сэмэлиирэ. Ол иһин кыһалла сатырым. Онно оройонҕа, республикаҕа биллэр сүүрүк Ньургустай дьин тулук манан биз «пенсия» тахсан, убаһалары кытта аһыһыкка турара. Ньургустай барахсан. Өйдүүбүн ээ, өрдөөбүтэ Доһоһо аһыгар, өрүс салаатыгар, аттары сүүрдээрэ аһан уһун ньолбуһа быһыһылаах гына, сүүрэр суолу килиининэн астарбыттары. Өрүс хааһын үрдүтүн сүүрэр суол киһи ыгыһыгар уурбут курдук эриличчи көстөрө. Ферма хотонун илин өттүгэр, кыбыы, дал анараа кэтээр, халтаһын ларектарга ас-үөл арааһа атыһалана, сүүрүк аттарга уксар дьонго аналлаах баара.

Көрөөччү ыам бырдаһын курдук элбэх этэ. Төттөрү-таары аалыһаһы, илии тутуһу, уочаракка аһыһыһы, ньуу-һаа сага оргуйан олоорор. Аллараа ат сүүрдэр суолга түһэри биэтэгэр икки сүүрүгү илтилэр. «Ленин аатынан колхозтан Ньургустай дьин биз, Карл Маркс аатынан колхозтан Кангалаас дьин атыһар сүүрүлэр», — дьин биллэрэ-эттэрин кытта дьон халтаһалы анһан биэрээккэ үмүөрүстүлэр. Оҕолор сыыр сырайыгар хараһа-ччылы хатанналар. Дьэ эр, иккис эр дьэмэри билсипит сүүрүктөр, сүүрүү аһын хардары-таары кыһааччылар. Хайалара буолар, бизтээккэ тийизн Кангалаас өрүтэ турар, эргичиниэр, көтөс турааччы-

рыһа олоор эбит. — Доробоо, кырдыаһас. Туох кэпсээниэх олоордун? — дьит мин сыһыһахтаан охсон, илибин уокка сырайа туттум. Оһох сылааһа ырбааһым нөгүө эһин угутуу тарҕаата, астынан хараһын быһа симтим. — Суох. Бу соҕотон олоор киһиэхэ туох кэпсээн кэлиэй, билбиттэн эрэ сыһыларым. Дьэ тоһуом, уһунук да айаннаатын, сыарҕа тыһын истибитим ыраатта ээ. Ити чаанһыгым уолбутун сага толорон ортута уурдум. Сотору кыһыл чоххо ууруллубут чаанһык уута оргуйан, хаппаһын сөбүлээбэтэхти киэр илгэн кэбиһэхтии, өрүтэ тэбиэлээн талыгыратта, уута кыһыл чоххо тохтон сырылаата, күлү бурдуганатта. Оронһорум үтүлүк кэтэ охсон, чаанһыгы туһаартытан өрө тардан ылан, остуолга уурда. Долбууртан икки куруусканы ылан тирээккэнэн сопхотуон уурталаата. — Чэ, тукаам, сылайдаһын, аччыктааһыҥ да буолуо. Чэйдэ ис, тонмукук таһаар уонна утуһан сыһын, мин аккын соһутан аһа тыам. — Ээ, наһылыгы аһахтаһына бириэмэ биллэрбээккэ аһыа буоллаҕа дьин. Эдэр киһи аһахтаһына сылаан аһыһа, апһын начаас аһатыам. Кырдыаһас киһини тугун түбүгүрдэн. — Ээ, ол мин өтөх абааһыта, иллэн буолларбын эрэ утуһартан орпоһун. Сарсын күнүс да нуктуом. Чэ, хата, аһыһа-аһыһа сонунгун тоһо тэбээн кэбис. Киһи саһатын истибөтөх да ыраатта. — Элэгэнтэй, тон дьибээ тийиз-эриим буолуо дьин салла испитим ээ. Оһоһун кымыһын ыраактан көрөмүн үөрдэхпинэ. Дьэ, кырдыаһас, эйгин аһы «Сырдык кыымнаах» дьин ааттаһарым — дьит остуолга водкабын туруордум, бааһылабын ороотум. Оронһорум лэһпизэкэ үтэр чартка бааһылаары сыһыта уурда. Водканы аһан, куруускатын түгээр кутан, уокка ыста. Уот үөрбүттүү «һуп» гыһан күөх төлөнүнэн өрө уһуурда. Оронһор арыһылаан кыһыл чоххо уурбут бааһылаатын сизн кыгытыһын хараарта, арыһытын салаан сырдыгыһатта. — Чэ, тоһууом, аал уотум иччитэ үөрдэ-көтө. Бу аһыһын доһуобуһа туһугар иһэн кэбиһиэх — оронһор куруускалаах арыгытын биер тыһыһын кыһыраһан кэбистэ, турбахтаата, уһун-тиһин соһунна. — Аһыым! Бу дьабаһыһы өр испэккэ сырыттаһа аһыһыкка дьылы буолар эбит ээ. Ыһы, испэр-үөспэр кирирдээ сылаһын, үчүгэйи эһитин. Иккис аһыһа-аһыһа кэпсэтибит, ааспыт аһыһыһыт. Ленин аатынан колхоз «Арыы Тиит»

Истэрин истибитим да... баһар кырдык да буолуон сөп. Киһи бэйэтэ итээрэйер, санаатыгар тутта сылдыар буоллаһына биллэр да бэдиктэр, көстөр да көкөттөр буолуо ээ. Чэ, эн ол-бу туһунан санаабакка утуһан буккураан хаал. Аккын мин дьаһайам. Сарсыарда сөпкө туруоруом. Хата кэлэнгин дойдум соһунун истэн, ахтыһыт аһын аһан аһыһыһым аһан. Кэлэ-бара таарыйар буол. Мин аны сааска дьэри манна олоорорум буолуо. Туох да кыһалҕата суох, түүл да түһээбэккэ утуһан турбутум, оронһорум сыһыларын аһаппыт, аһын көлүбүт, чэй оргуппун, кыраабыһын тийһини олоор эбит. — Хайа, кутукаам уһунгун дуу? Аһыҥ бэлэм. Чэ, наһылыгы чэйдээххэ. Дойдун чугаһаата дьин. Оҕолорун, кэргэниг ахтыһаннара тардар аһан буоллаҕа, — дьин күлэн бытыга саһаһалла үөрбүт сырайа мытырһа олоордо. Оронһорбун онтон ыла Сырдык кыымнаах Эллэй кырдыаһас дьин ааттаабытым. Ол хараһа түүнгэ өрө ыһыллан сүрэхтин үөрпүт, дуһабын сыһыһыт сырдык кыымын билгинээһингэ дьэри сылааһынан аһыһылар, Эллэйбин санааталлар.

Махаар Мыычаар, Салбаан

От ыйын 3 күнүгэр республикатаабы ГИБДД 65 сыллаах юбилейин бэлэтиир. Бу өрөгөйдөөх күнүрүн Намнаабы ГИБДД отделениета урдук таһымнаах үлэлээх, кээкэ ситиһиллэр-дээх, бэлэмнээх көрсөр. **КЫЛГАСТЫК ИСТОРИЯТТАН**

20-с үйэ сағаланыгыгар Саха сиригэр транспорт сайдыта олус мөлтөх этэ. Россия атын регионнарын кытта сибээс сүннүөнэн Олүөнэ өрүһүнэн ытыллара. Дьокуускай куоракка бастакы чаһынай автомобиль гражданскай сэрйи кэнниттэн 1924 с. баар буолбута.

Кэнники сылларга-бастакы пятилеткалар сылларыгар, тыа хаһаайыстыбата сайдан истэрин аайы, МТС-тар тэриллиэхтэриттэн 1931 с. республика нэһиликтэригэр сыһаа-бааа тимири аттар-трактордар, комбайннар уонна массыналар баар буолан испиттэрэ. Ол курдук, Нам улууһугар 1933 с. 1931 сылы кытта тэннээтэххэ машинно-тракторнай паарка икки төгүл кэнээбитэ-24 единицаттан 45 буолбута. Саха сирин урдүнэн 1936 с. 1300 араас маркалаах массына баара бэлэстэммит. Манан сибээстэн 1936 с. милиция управлениетын иһинэн госавтоинспекция отдела уонна Алдан куоракка инспекторскай участка тэриллибиттэрэ. Автоинспекция иһингэр автотранспорты хаттаан регистрациялааһын, государственнай нүөмэри биэри, экзамен тутуу, суоппардага общесоюзнай суолталаах водителскай даस्ताбырыаннаа биэри курдук сыал-сорук турара.

50-с сылларга норуот хаһаайыстыбатын сайдытынан сибээстэн ГАИ штатнай единицатын элбэти сыала турбута. Бу кэмгэ номнуо 4 инспекторскай участка тэриллибитэ, кинилэр Аймөкөн, Томпо, Булуҕ уонна Алдан улуустарыгар кииннэммиттэрэ. Кэлин манньк участкалар Орджоникидзевскай уонна Уөһө-Бүлүү улуустарыгар тэриллибиттэрэ. 1955 сыл ортотугар 13 инспекторскай участка тигинэчи

үлэлиирэ, манньк участкалар тэриллиилэр Саха АССР автотранспортын учуотун бэрээдэктээнингэ көмөлөспүтэ, автопаркалар техникэскэй турруктарын өйөөһүн үлэтэ тупсарыллыбыта, мань таһынан суол быһылаана тахсытын учуота онгоһуллубута. Ол кэмгэ ГАИ сотруди-никтара автотранспорт, суол быһылаанын учуотун ытытыны таһынан милиция сотрудииктарын кытта тэнгэ араас холуобунай дьыалалары арыйыга үлэлээһлэрэ, ыйга түөртэ-бистэ РОВД нэрэтигэр тураллара, «02» ыгырытынан тахсаллара, бытовий конфликттары быһаараллара, буруйу кэнээччилэри туталлара, атынньк эттэххэ, милиция бары кирдээх үлэтин толороллоро.

ГИБДД 65 сыла
Дьон олохун араҥаччылылар

1960-1980-с СЫЛЛАРГА
Нам улууһугар ГАИ госсинспектордара 1960-с сыллартан үлэлээбиттэрэ. Ол кэмгэ кинилэр Улахан Мархаҥа кииннэммит инспекторскай участкака бас бэрииллэрэ.
Биһиги улууспутугар ГАИ инспектордарыттан бастааһынан 1962 сылтан 1968 сылга диэри старшай госсинспектор, милиция капитана И.А. Стадник үлэлээбитэ. Кини кэнниттэн 1968 сылтан 1974 сылга диэри Осипов А.П. анаммыта. Билигин кини икки уола Дьокуускайга ГИБДД-га үлэли сыйдыбаллар.
1974 сылтан 1990 сылга диэри госсинспектордар Попов А.З., Ефимов Н.П. (билигин ис дьыала министерствотын оперативнай управлениетын штабын начальнигин солб.), Ефремов Д.П. (ис дьыала министерствотын пенсионера), Кириллин Г.А. (билигин Дьокуускай к. ГИБДД отделени начальнига) о.д.а.суолга

роллоро. Барахан үлэттэн чарыйбака өр сылларга үтүө суобастаахтык үлэлээбит дьонтон биридэстэринэн дорожно-патрульнай сулууспа инспектора Г.Е. Дьяконов буолар. Билигин кини милиция майора, ис дьыала министерствотын ГИБДД управлениетыгар үлэтин салгыыр.

1990-2001-с СЫЛЛАРГА
1990 с. СР ис дьыалатын министерствотын бирикээһинэн Нам улууһугар ГАИ отделениета тэриллибитэ. ГАИ бастакы начальнигынан милиция майора Харитонов Николай Никитич анаммыта. Кини бу дуоһунанаска 8 сыл устата үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ, принципаальнайынан, инициативалааһынан, чизинэйинэн уонна үлэтин диригиник билэринэн дьонго-сэргэүгэ билилбитэ. 1985 с. ГАИ 50 сылынан сибээстэн «Саха АССР бастык госавтоинспектора» дьон урдук аат инэриллибитэ. Оттон ГАИ 60 сылыгар үтүө суобастаах үлэтин иһин СР Президени бирикээһинэн «Саха республиканын автотранспортын үтүөлээх үлэһитэ» дьон урдук аат инэриллибитэ уонна Президент Бочуотунай грамотатынан наҕараадаламмыта. Үчүгэй үлэтин иһин уон сыл устата ис дьыала министрин бирикээһинэн Бочуот дуоскатыгар туруоруллубута. Н.Н. Харитонов начальниктаабыт сылларыгар кини туруорсуутунан сага анал патрульнай массыналар, мотоцикллар ыдыллыбыттара, отделениега штатнай единица ахсаана биллэрдик элбэтиллибитэ, суол быһаарылытын кэһи, суол быһылаанын ахсаана лаппа аччатыллыбыттара. Билигин улахан уола Рустам Николаевич аҕатын туйаҕын хатаран ис дьыала мини-

стерствотын УМТИХО отделыгар үлэли сылдыар. Кыра уола Александр Дьокуускайга куттал суох буолуутун сулууспатыгар үлэлиир.

1998 с. атырдьах ыйытан СР ис дьыалатын министерствотын бирикээһинэн Нам улууһугар ГИБДД отделениетын начальнигынан Зорин Македон Капитонович анаммыта.

Бу сылларга ГИБДД сулууспатын кыаҥа хаҥаата. Материальная-техникэскэй базата бөһүргөөтө, Намтан 4 км ыраах сиргэ турар пост үлэтэ чөлүгэр түһэрилиннэ, мань таһынан хаһаайыстыбаннай ньыманан ГИБДД дьэитин тутуу сағалана. Билигин туругууна отделениета 5 автотранспорт баар, компьютернай о.д.а. оргтехника булулуна. Бу сага киллэриилэр, биллэн турар, ГИБДД отделениетын үлэтин тупсуугу тар улахан оруолластар. Ол эрэн сотрудииктар бастаан туран бэйэлэрин иһинилэригэр туруорунар сыаллара-соруктара— дьон олохун араҥаччылааһын, суол быһылаанын ахсаанын аччатыы, суолунан айаннааччыларга сөптөөх усулуобуйаYS тэрийи.

Нам улууһун ГИБДД отделениета республикаҥа ытытыллар бары күрэхтэһиилэргэ куруутун актыыбынайдык кыттар. Ол сизринэн быйыл Дьячковскай Анатолий Петрович инспектордар конкурстарыгар кыттан 3-с мизэстэ буолан сыаналаах биригизин наҕараадаланан кэллэ. Оскуола оҕолоро сылын аайы ытытыллар конкурска кыттан 18 хамаандаттан 4-с мизэстани ылан улуус аатын ааттаттылар.

Бүгүгүнү күнүгэ Намнаабы ГИБДД отделениетыгар 8 киһи баар. Начальнигынан милиция майора, улуус кылаабынай госсинспектора Зорин М.К., регистрациялыыр-экзаменныыр пуун госсинспекторынан милиция майора Ядрев И.И., административнай практика инспекторынан младшай лейтенант Дьячковскай А.П., дорожно-патрульнай сулууспа старшай инспекторынан старшай прапорщик Трапезников А.П., дорожно-патрульнай сулууспа инспектордарынан Плотников Г.В., ст. сержант Винокуров И.М., сержант Кириллин М.Н., мл. сержант Алексеев Г.В. күнүстэри-түүннэри дьон олохун араҥаччылыыр туһугар үтүө суобастаахтык, туох баар күүстэрин-күдэхтэрин, билилэрин, уопшуттарын, сатабылларын биэрэн туран үлэли сылдыаллар. Кинилэргэ өссө тэтимнээх үлэни, дьолу-соргуну, доруобуйаны баранан туран юбилейдарынан истинник эвэрдэлиибит!

В. РЫКУНОВА

БИЛЛЭРИИЛЭР-РЕКЛАМА

Продается трактор Т-16 (шасси) 1995 г.в. **Тел. 22-2-59**

Продается лес-кругляк. **Тел. посред. 2-32-31**

Намскому улуспотребобществу срочно требуются пекари (желательно с опытом работы) и рабочие - мукоσει в центральной хлебопекарню. За справками обращаться в отдел кадров улуспо по тел. 21-5-03.

Арбын нэһилигэр баар «Христина» бааһынай хаһаайыстыба үлэтин тохтоторунан сибээстэн интэриэстээх тэрилтэлэр икки ый иһингэр аахсаргытыгар.

2001 С. ОТ ҮЙҮН 1 КҮНҮТТЭН ОЛОХТООХ ТЕЛЕФОННАЙ СИБЭЭС ӨНӨТҮН ИҢИН САҢА ТАРИФТАР КИЛЛЭРИЛЛЭЛЛЭР

- Сүүн абонентскай устройство иһин нэһилиэнньэ ыйга 150, тэрилтэ 240 солк. төлүүр.
- Спареннай уонна параллельнай схемалаах нэһилиэнньэ ыйга - 113 солк.
- Эмиэ ити күнтэн куораттар икки ардыларынаабы телефонунан кэпсэтиигэ бюджетнай тэрилтэлэр хас биридди толорута суох мунуугэ иһин манньк тарихан төлүүлэр:
 - 600 км.-тан 1200 км. диэри - 5 солк. 60 х.
 - 1200 км.-тан 3000 км. диэри - 6 солк. 80 х.
 - 3001 км.-тан 5000 км. диэри - 8 солк. 90 х.
 - 5001 км.-тан 7000 км. диэри - 11 солк. 30 х.
- Оттон телеграфнай сибээс өнөтүн сага тариха манньк: Нэһилиэнньэ уонна бюджетнай тэрилтэлэргэ телеграмма хас биридди тылын иһин төлөбүр тариха манньк:
 - көннөрүгэ - 1 солк. 25 х.
 - суһалга - 2 солк. 60 х.
 - телеграмма-сурукка - 0 солк. 68 х.
- Почтанан ытытыны аадырыһыгар тиэрди туһунан телеграбынан биллэриигэ:
 - Телеграбынан биллэри - 30 солк. 00 х.
 - Телеграбынан суһалтык биллэри - 62 солк. 40 х.
 - Аадырыстаммыт телеграммалары тиэрди иһин: Телеграфнай сибээһэ суох нэһилиэнньэлээх пууннарга - 8 солк. 60 х.
 - Ылыахха диэри абонентнай дьааһыкка уугу - 1 солк. 40 х.
- Нэһилиэнньэттэн, бюджетнай уонна хозрасчетнай тэрилтэлэртэн телеграмма ханньк бағарар көрүгэр телеграфнай хомуур - 3 солк. 00 х.
- Нэһилиэнньэ тарихыгар НДС киллэрилиннэ, тэрилтэлэртэн кэлин ытытылар.
- Тарифтар атыгга түһэриллэр нолуогу эппэксэ эрэ онгоһуллунар.

«Сатателеком» ГП Намнаабы ЛТЦ

1 Хомустаах дьаһалтата, нэһиликэ олохтооҕо ДМИТРИЕВ Владимир Кириллович хомолтолоохтук өлбүтүгэр оболоругар, кэргэнигэр дьиринг кутурбатын тиэрдар.
Таптыыр кэргэним, аҕабыт, эһэбит 1 Хомустаах олохтооҕо ОКОЕМОВ Прокoпий Прoкoпьевич соһумардык өлбүтүн аймактарытыгар, дoбoтoрбoтубугар дьирингик курутууан туран иһитиннэрэбит. Кэргэнэ, уoлaттapa, кийииттэрэ, сизннэрэ
Күндү күтөөлүт ОКОЕМОВ Прокoпий Прoкoпьевич соһуччу күн сириттэн күрэммитинэн дьэ кэргэнигэр, аймактарыгар дьиринг кутурбаммытын тиэрдарэбит. Дьoкyуcкaйтaн Фeoкcтисoвтap, Избoкoвтap, Брoшeвтap
Убаастыыр күтөөтүм ОКОЕМОВ Прокoпий Прoкoпьевич соһуччу өлбүтүнэн эдэниибэр Л.И. Избoкoвaгa уoннa кини дьэ кэргэттэригэр кутурбаммын биллэрэбин. Дьoкyуcкaйтaн Фeoкcтисoвтa
Убайбыт, быраапыт, чугас аймахпыт ОКОЕМОВ Прокoпий Прoкoпьевич соһумардык өлбүтүнэн кини дьэ кэргэттэригэр кутурбаммытын биллэрэбит. Чурапчыттан Филипoвтap, Мaйтaттан Aргyуoвтap, I Хoмyстaaхтaн Maркoвтap, Ядрeевтap, Mocквитиннap, Дьoкyуcкaйтaн Mocквитиннap
Ыкса табаарыһым, чугас доборум ОКОЕМОВ Прокoпий Прoкoпьевич соһуччу өлбүтүнэн кини кэргэнигэр биригэ үөрэммит Лидия Иннокентьевна Избoкoвaгa уoннa кини обoлopугap, сизннэригэр дьиринг кутурбаммытын тиэрдарэбит. Кoбьaкoвтap

ОКОЕМОВ ПРОКОПИЙ ПРОКОПЬЕВИЧ

Бу дьыл бэс ыйын 26 күнүгэр I Хомустаах нэһилигэин олохтооҕо Окоемов Прокопий Прокопьевич биһиги кэккэбиттэн соһумардык өлөн туораата.

Кинини билбэт киһи арааһа аҕыйаҥа буолуо. Ол курдук кини бэрт сэмэй, элбэх сангата-ингэтэ суох, үлэтин өрө тупшут киһи этэ. Олорор нэһилигэр, үлэлиир сиригэр улахан авторитеттааҕа.

Кини 1946 с. кулун тутар 5 күнүгэр Уус-Алдан Хоротугар төрөөбүтэ. Орто оскуоланы бүтэрээт Саха Госуниверситетыгар туттарсан кириэн 1970 сыллаахха тутуу инженерэ дипломун ылар. Дьокуускайдааҕы Ирбэт тогу үөһтэ институт младшай сотрудигынан үлэлиир. Оттон 1973-75 сылларга Хаҥалас улууһун Дьөппөн нэһилигэр «Октябрь 50 сыла» совхозка старшай прорабынан сылдыан тутууга сипит-хонпут специалист буоларын көрдөрөр.
Кини тутууга дьовура

ордук «Нам» совхозка 1975 сыллаахтан прорабтыгыгар арыллар. Манна кэлин 20-25 сылларга тутулуубут тутуулар, производственнай объекттар, Партизан, Уөдэй комплекстары бары кини илиитин иһинэн ааспыттара. Элбэх тутуулар бырайыактарын, сметаларын барытын бэйэтэ өнгөрөр. Аны кэлин Таастаах үлэлэрэ эмиэ кинитэ суох барбатаҕа.

Сағаны тутууга киллэри бэрт эрэйдээҕэ, утарылаһылааҕа биллэр. Ону ол дьибэккэ улууска эрэ буол-

бакка республикаҥа бастааһынан ленточнай фундаменны туттууну киллэрбитэ. Ол курдук I Хомустаах баанньыгын фундамены атын оройуоттар кэлин элбэхтик көрө сылдыбыттара.

Олохпун уларыан, экономикаҥа сага сыһаннар туох да бэлэмэ суох кириэнэр хас биридди киһи олоҕо эмиэ уларытыта. Ол курдук Прокопий Прокопьевич аны фермерскэй хаһаайыстыба тэринэн сүөһү тутар, ыһыы ыһар. Бу да үлэҕэ куһаҕана суох түмүгү ситиһин, дьэ кэргэнин барытын ата-тар туруоран үлэлиир боро-

дууксуйатын Дьокуускайынан, Горнай Бэрдьыгэстэҕинэн сылдыан атылыгыр.

Үлэтин үгэнигэр сылдыан, үлэтигэр өссө да элбэди көрдөрөн чугас кэргэттэрин, бар дьонун үөрдүөхтэҕин өлөн туораата. Үс нургун уолаттара, икки сизннэрэ кини аатын ааттатыахтара, кини сиппэтэҕин ситиэхтэрэ.

Быраһаай, күндү Прокопий Прокопьевич! Быдан дьылларга быраһаай! Эн сырдык мөссүөнүг биһиги өйбүттүтэн сүтүө, өлбөдүгүө суоҕа.
Табаарыстара

РЕДАКТОР В.Г.КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционной издательской система — 21141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчэккэ Госкомитетын СР региональной управлениетыгар регистрациялыаммыт нүөмэрэ — Я 0085.
Сурукка аакытын-суолгутун, үлэтигин, дьэҕит аадырыһын чопчу ыйыт. Редакцияҥа киирбит суруктар төнөрүллүбөтөр. Автор этэрэ хаһыат санаатыннькын мэлдьи биир буолбат.

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложная уул. 2.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талылына уонна тагылына «Энсиэли» хаһыат редакционной-издательской систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе уул. 38.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. Индекс — 54889. Тираһа — 1818 Бэчэккэ или батанна — 12:00 ч. 2. 07. 2001 Сакааһын №-рэ — 74